

Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (didžioji kolegija) SPRENDIMAS

2020 m. lapkričio 24 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Laisvės, saugumo ir teisingumo erdvė – Bendrijos vizų kodeksas – Reglamentas (EB) Nr. 810/2009 – 32 straipsnio 1–3 dalys – Sprendimas atsisakyti išduoti vizą – VI priedas – Standartinė forma – Motyvavimas – Grėsmė vienos ar kelių valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui ar visuomenės sveikatai arba tarptautiniams santykiams – 22 straipsnis – Išankstinio konsultavimosi su kitų valstybių narių centrinėmis valdžios institucijomis procedūra – Prieštaravimas vizos išdavimui – Skundas dėl sprendimo atsisakyti išduoti vizą – Teisminės kontrolės apimtis – Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsnis – Teisė į veiksmingą teisinę gynybą“

Sujungtose bylose C-225/19 ir C-226/19

dėl *Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem* (Harleme posėdžiaujantis Hagos apylinkės teismas, Nyderlandai) 2019 m. kovo 5 d. sprendimais, kuriuos Teisingumo Teismas gavo 2019 m. kovo 14 d., pagal SESV 267 straipsnį pateiktų dviejų prašymų priimti prejudicinį sprendimą bylose

R. N. N. S. (C-225/19),

K. A. (C-226/19)

prieš

Minister van Buitenlandse Zaken

TEISINGUMO TEISMAS (didžioji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas K. Lenaerts, pirmininko pavaduotoja R. Silva de Lapuerta (pranešėja), kolegijų pirmininkai J.-C. Bonichot, A. Arabadjiev, E. Regan, L. Bay Larsen, N. Piçarra ir A. Kumin, teisėjai T. von Danwitz, C. Toader, M. Safjan, D. Šváby, C. Lycourgos, P. G. Xuereb ir I. Jarukaitis,

generalinis advokatas P. Pikamäe,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

- R. N. N. S., atstovaujamo *advocaten* E. Schoneveld ir I. Vennik,
- Nyderlandų vyriausybės, atstovaujamos M. K. Bulterman, M. H. S. Gijzen ir C. S. Schillemans,

* Proceso kalba: nyderlandų.

- Čekijos vyriausybės, atstovaujamos M. Smolek, J. Vláčil, A. Brabcová ir A. Pagáčová,
- Vokietijos vyriausybės, atstovaujamos R. Kanitz ir J. Möller,
- Italijos vyriausybės, atstovaujamos G. Palmieri, padedamos *avvocato dello Stato* P. Pucciariello,
- Lietuvos vyriausybės, atstovaujamos K. Dieninio ir K. Juodelytės,
- Lenkijos vyriausybės, atstovaujamos B. Majczyna,
- Europos Komisijos, atstovaujamos G. Wils ir C. Cattabriga,

susipažinęs su 2020 m. rugsėjo 9 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

Sprendimą

- 1 Prašymai priimti prejudicinį sprendimą pateikti dėl 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009, nustatančio Bendrijos vizų kodeksą (OL L 243, 2009, p. 1), iš dalies pakeisto 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 610/2013 (OL L 182, 2013, p. 1) (toliau – Vizų kodeksas), 32 straipsnio 1–3 dalių, siejamų su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos (toliau – Chartija) 41 ir 47 straipsniais, išaiškinimo.
- 2 Šie prašymai pateikti nagrinėjant du ginčus: atitinkamai R. N. N. S. (byla C-225/19) ir K. A. (byla C-226/19) ginčus su *Minister van Buitenlandse Zaken* (užsienio reikalų ministras, Nyderlandai, toliau – ministras) dėl šio ministro atsisakymo išduoti jiems vizą.

Teisinis pagrindas

- 3 Vizų kodekso 29 konstatuojamojoje dalyje nustatyta:

„Šiuo reglamentu gerbiamos pagrindinės teisės ir laikomasi principų, visų pirma pripažintų Europos Tarybos [Europos ž]mogaus teisių ir pagrindinių laisvių konvencija[, pasirašyta 1950 m. lapkričio 4 d. Romoje,] ir [Chartija].“

- 4 Šio kodekso 1 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Šiuo reglamentu nustatomos procedūros ir sąlygos, taikomos išduodant vizas vykti tranzitu per valstybių narių teritoriją arba numatomam buvimui joje, neviršijančiam 90 dienų per bet kurią 180 dienų laikotarpį.“

- 5 Minėto kodekso 21 straipsnio 3 dalyje nustatyta:

„Tikrindamas, ar prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo atitinka atvykimo sąlygas, konsulas patikrina:

<...>

- d) ar prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo nėra laikomas keliančiu grėsmę kurios nors valstybės narės viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai, kaip nurodyta [2006 m. kovo 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 562/2006, nustatančio taisyklių, reglamentuojančių

asmenų judėjimą per sienas, Bendrijos kodeksą (Šengeno sienų kodeksą) (OL L 105, 2006, p. 1)] 2 straipsnio 19 punkte, arba tarptautiniams santykiams, visų pirma kai valstybių narių nacionaliniuose registruose nebuvo paskelbtas perspėjimas neleisti atvykti dėl tų pačių priežasčių;

<...>“

- 6 To paties kodekso 22 straipsnyje „Išankstinės konsultacijos su kitų valstybių narių centrinėmis valdžios institucijomis“ numatyta:

„1. Valstybė narė gali reikalauti, kad kitų valstybių narių centrinės valdžios institucijos konsultuotųsi su jos centrinės valdžios institucijomis nagrinėdamos prašymus, kuriuos pateikė konkrečių trečiųjų šalių piliečiai arba tokių piliečių konkrečios kategorijos. Tokios konsultacijos netaikomos prašymams išduoti oro uosto tranzitines visas.

2. Centrinės valdžios institucijos, su kuriomis konsultuojamasi, pateikia galutinį atsakymą per septynias kalendorines dienas nuo konsultacijos prašymo dienos. Jei per šį terminą atsakymas nepateikiamas, tai reiškia, kad jos neturi pagrindo prieštarauti vizos išdavimui.

<...>“

- 7 Vizų kodekso 25 straipsnis suformuluotas taip:

„1. Riboto teritorinio galiojimo viza išduodama išimties tvarka šiais atvejais:

- a) jei, valstybės narės manymu, dėl humanitarinių priežasčių, nacionalinių interesų arba tarptautinių įsipareigojimų būtina:
- i) nukrypti nuo principo, pagal kurį turi būti patenkintos atvykimo sąlygos, nustatytos Šengeno sienų kodekso 5 straipsnio 1 dalies a, c, d ir e punktuose; arba
 - ii) išduoti vizą nepaisant valstybės narės, su kuria konsultuotasi pagal 22 straipsnį, prieštaravimo vienodos vizos išdavimui; arba
 - iii) išduoti vizą dėl neatidėliotinių priežasčių, nors ir nebuvo išankstinės konsultacijos pagal 22 straipsnį,

arba

- b) jei dėl priežasčių, kurias konsulas laiko pagrįstomis, buvimui tam pačiam 180 dienų laikotarpiui išduodama nauja viza prašymą išduoti vizą pateikusiam asmeniui, kuris per tą 180 dienų laikotarpį jau pasinaudojo vienoda viza arba riboto teritorinio galiojimo viza, suteikiančia galimybę būti 90 dienų.

2. Riboto teritorinio galiojimo viza galioja vizą išduodančiosios valstybės narės teritorijoje. Išimties tvarka ji gali galioti daugiau nei vienos valstybės narės teritorijoje esant kiekvienos tokios valstybės narės pritarimui.

<...>“

- 8 Šio kodekso 32 straipsnyje „Atsisakymas išduoti vizą“ nurodyta:

„1. Nepažeidžiant 25 straipsnio 1 dalies, vizą išduoti atsisakoma:

- a) jei prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo:

<...>

vi) laikomas keliančiu grėsmę kurios nors valstybės narės viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai, kaip nurodyta Šengeno sienų kodekso 2 straipsnio 19 punkte, arba [jos] tarptautiniams santykiams, visų pirma, kai valstybių narių nacionaliniuose registruose buvo paskelbtas perspėjimas neleisti atvykti dėl tų pačių priežasčių; <...>

<...>

2. Sprendimas dėl atsisakymo, nurodant jo priežastis, prašymą išduoti vizą pateikusiam asmeniui pranešamas naudojant VI priede nustatytą standartinę formą.

3. Prašymą išduoti vizą pateikę asmenys, kuriems buvo atsisakyta išduoti vizą, turi teisę pateikti apeliacinį skundą. Apeliaciniai skundai pateikiami prieš valstybę narę, kuri priėmė galutinį sprendimą dėl prašymo, pagal tos valstybės narės teisę. Valstybės narės prašymą išduoti vizą pateikusiems asmenims suteikia informaciją apie apeliacinių skundų teikimo procedūrą, kaip nurodyta VI priede.

<...>

5. Informacija apie atsisakytą išduoti vizą įvedama į [Vizų informacinę sistemą (VIS)] pagal [2008 m. liepos 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 767/2008 dėl Vizų informacinės sistemos (VIS) ir apsikeitimo duomenimis apie trumpalaikes vizas tarp valstybių narių (VIS reglamentas) (OL L 218, 2008, p. 60)] 12 straipsnį.“

9 Vizų kodekso VI priede pateikta „Standartinė pranešimo apie atsisakymą išduoti vizą, vizos panaikinimą ar atšaukimą ir jo pagrindimo forma“ (toliau – standartinė forma). Šioje formoje po žodžių „Šis sprendimas grindžiamas šia (šiomis) priežastimi (-imis)“, be kita ko, pateikti vienuolika langelių, kuriuos gali pažymėti kompetentinga institucija, ir dėl kiekvieno iš jų nurodytas vienas ar keli iš anksto nustatyti atsisakymo išduoti vizą, vizos panaikinimo ar atšaukimo pagrindai. Šeštasis iš šių langelių atitinka šiuos atsisakymo pagrindus:

„Viena ar kelios valstybės narės jus laiko keliančiu (-a) grėsmę vienos ar kelių valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai, kaip apibrėžta [Reglamento Nr. 562/2006] 2 straipsnio 19 punkte, arba [jų] tarptautiniams santykiams.“

10 Standartinėje formoje taip pat yra skirsnis „Pastabos“, o po jo yra vietos, kurią gali užpildyti kompetentinga institucija.

11 Kaip matyti iš 2016 m. kovo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/399 dėl taisyklių, reglamentuojančių asmenų judėjimą per sienas, Sąjungos kodekso (Šengeno sienų kodeksas) (OL L 77, 2016, p. 1) 1 konstatuojamosios dalies, šiuo reglamentu buvo kodifikuotas Reglamentas Nr. 562/2006. Reglamento Nr. 562/2006 2 straipsnio 19 punktas, nurodytas šio sprendimo 5, 8 ir 9 punktuose, tapo kodifikuotos redakcijos Šengeno sienų kodekso 2 straipsnio 21 punktu.

Ginčai pagrindinėse bylose, prejudiciniai klausimai ir procesas Teisingumo Teisme

12 Byloje C-225/19 R. N. N. S. yra Egipto pilietis, gyvenantis Egipte. 2017 m. rugpjūčio 28 d. jis susituokė su Nyderlandų piliete.

13 2017 m. birželio 7 d. R. N. N. S. pateikė ministrui prašymą išduoti vizą, kad galėtų aplankyti savo uošvius, gyvenančius Nyderlanduose.

- 14 2017 m. birželio 19 d. sprendimu ministras atmetė šį prašymą motyvuodamas tuo, kad viena ar kelios valstybės narės laiko jį keliančiu grėsmę valstybės narės viešajai tvarkai, vidaus saugumui ar visuomenės sveikatai, kaip tai suprantama pagal Šengeno sienų kodekso 2 straipsnio 21 punktą, arba jos tarptautiniams santykiams. Iš tiesų per Vizų kodekso 22 straipsnyje nurodytą išankstinio konsultavimosi procedūrą Vengrija pareiškė prieštaravimą dėl vizos R. N. N. S. išdavimo.
- 15 Apie šį sprendimą R. N. N. S. buvo pranešta naudojant standartinę formą. Nors šios formos šeštasis langelis buvo pažymėtas, joje nebuvo nurodyta nei valstybė narė, pareiškusi prieštaravimą vizos išdavimui, nei šį prieštaravimą pagrindžiantys motyvai.
- 16 2017 m. birželio 30 d. R. N. N. S. apskundė šį sprendimą ministrui; 2017 m. spalio 31 d. sprendimu ministras atmetė šį skundą.
- 17 2017 m. lapkričio 22 d. R. N. N. S. dėl pastarojo sprendimo padavė skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui – *Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem* (Harleme posėdžiaujantis Hagos apylinkės teismas, Nyderlandai) ir, be kita ko, teigė, kad jam neužtikrinta veiksminga teisminė gynyba, nes jis negali iš esmės ginčyti 2017 m. birželio 19 d. ministro sprendimo. Ministras tvirtina, kad pagal Nyderlandų teisę, kai valstybė narė pareiškia prieštaravimą vizos išdavimui, šį prieštaravimą pagrindžiantys motyvai negali būti tikrinami iš esmės, nes prašymą pateikęs asmuo šiuo tikslu turi kreiptis į valstybės narės, kuri pareiškė šį prieštaravimą, teismus.
- 18 Vykstant procesui prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teisme, ministras nurodė R. N. N. S. prieštaravimą vizos jam išdavimui pareiškusia valstybę narę. 2018 m. R. N. N. S. kreipėsi į Vengrijos diplomatinį atstovą keliose šalyse siekdamas gauti paaiškinimą dėl šios valstybės narės pareiškto prieštaravimą pagrindžiančių motyvų. Pateikęs šiuos prašymus jis negavo jokių paaiškinimų ir, be to, nežino, kuri valdžios institucija Vengrijoje pareiškė šį prieštaravimą.
- 19 Byloje C-226/19 K. A. yra Sirijos pilietė, gyvenanti Saudo Arabijoje.
- 20 2018 m. sausio 2 d. K. A. pateikė ministrui prašymą išduoti vizą, kad aplankytų Nyderlanduose gyvenančius vaikus.
- 21 2018 m. sausio 15 d. sprendimu ministras atmetė šį prašymą motyvuodamas tuo, kad viena ar kelios valstybės narės laiko ją keliančia grėsmę valstybės narės viešajai tvarkai, vidaus saugumui ar visuomenės sveikatai, kaip tai suprantama pagal Šengeno sienų kodekso 2 straipsnio 21 punktą, arba jos tarptautiniams santykiams. Iš tiesų per Vizų kodekso 22 straipsnyje nurodytą išankstinio konsultavimosi procedūrą Vokietijos Federacinė Respublika pareiškė prieštaravimą vizos K. A. išdavimui.
- 22 Apie šį sprendimą K. A. pranešta naudojant standartinę formą. Nors šios formos šeštasis langelis buvo pažymėtas, joje nebuvo nurodyta nei valstybė narė, pareiškusi prieštaravimą vizos išdavimui, nei šį prieštaravimą pagrindžiantys motyvai.
- 23 2018 m. sausio 23 d. K. A. apskundė šį sprendimą ministrui. Darydama prielaidą, kad Vokietijos Federacinė Respublika galėjo pareikšti prieštaravimą vizos jai išdavimui, K. A. šiame skunde paprašė ministro kreiptis į Vokietijos valdžios institucijas, kad sužinotų priežastį, dėl kurios ji laikoma keliančia grėsmę viešajai tvarkai, vidaus saugumui ar visuomenės sveikatai. 2018 m. gegužės 14 d. sprendimu ministras atmetė šį skundą.
- 24 2018 m. gegužės 28 d. K. A. dėl pastarojo sprendimo padavė skundą prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusiam teismui ir, be kita ko, teigė, kad jai neužtikrinama veiksminga teisminė gynyba, nes ji negali iš esmės ginčyti 2018 m. sausio 15 d. ministro sprendimo. Visų pirma ji tvirtina, kad tame sprendime nurodytas atsisakymo išduoti vizą pagrindas suformuluotas pernelyg bendrai ir ministras turėjo paprašyti Vokietijos valdžios institucijų jam pranešti jų prieštaravimą vizos išdavimui

pagrindžiančius motyvus. Ministro teigimu, Vizų kodeksas jo neįpareigoja nei prašyti Vokietijos valdžios institucijų pateikti jų prieštaravimą vizos K. A. išdavimui pagrindžiančius motyvus, nei jai perduoti šiuos motyvus.

- 25 Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas pažymi, kad VIS nei dėl R. N. N. S., nei dėl K. A. nebuvo paskelbtas perspėjimas atsisakyti išduoti vizą, todėl jie negali pareikšti ieškinio arba pateikti skundo pagal VIS reglamentą siekdami, kad būtų ištaisyti arba ištrinti netikslūs duomenys, turėję įtakos jų prašymo išduoti vizą nagrinėjimui.
- 26 Tas teismas taip pat nurodo, kad, viena vertus, nei R. N. N. S., nei K. A. nežinojo apie sprendimą viešosios tvarkos, vidaus saugumo ar visuomenės sveikatos arba tarptautinių santykių srityje, kurį dėl jų būtų priėmusios valstybių narių, pareiškusių prieštaravimus vizų jiems išdavimui, kompetentingos valdžios institucijos. Kita vertus, minėtas teismas pabrėžia, kad net jei tokie sprendimai būtų buvę priimti, pagrindinėse bylose nėra duomenų, kuriais remiantis būtų galima patikrinti, ar R. N. N. S. ir K. A. šiose valstybėse narėse buvo suteikta veiksminga galimybė apskusti šiuos sprendimus.
- 27 Be to, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusių teismo teigimu, 2017 m. birželio 19 d. ir 2018 m. sausio 15 d. sprendimuose ministras nepateikė R. N. N. S. ir K. A. jokios informacijos apie galimybę apskusti šiuos sprendimus valstybėse narėse, pateikusiose prieštaravimus jų atitinkamų vizų išdavimui.
- 28 Šiomis aplinkybėmis prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės kelia klausimą, ar Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktyje nurodytam atsisakymo pagrindui gali būti taikoma teisminė kontrolė nagrinėjant šio kodekso 32 straipsnio 3 dalyje nurodytą skundą dėl galutinio sprendimo atsisakyti išduoti vizą ir, jei taip, kaip ši kontrolė turi būti vykdoma, kad būtų įvykdyti iš Chartijos 47 straipsnio kylantys reikalavimai.
- 29 Be to, tuo atveju, jei siekdami užginčyti Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktyje nurodytą atsisakymo pagrindą R. N. N. S. ir K. A. turėtų pateikti skundą valstybėse narėse, kurios pareiškė prieštaravimus vizų išdavimui, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą, ar nagrinėjant šio kodekso 32 straipsnio 3 dalyje numatytą skundą reikia palaukti, kol bus išnagrinėtas prašymą išduoti vizą pateikusių asmenų tose valstybėse narėse galbūt paduotas skundas.
- 30 Šiomis aplinkybėmis *Rechtbank Den Haag, zittingsplaats Haarlem* (Harleme posėdžiaujantis Hagos apylinkės teismas) nusprendė sustabdyti bylų nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui šiuos prejudicinius klausimus, vienodai suformuluotus kiekvienoje iš sujungtų bylų:
 - „1. Ar apeliacinis skundas pagal Vizų kodekso 32 straipsnio 3 dalį dėl galutinio sprendimo atsisakyti išduoti vizą pagal Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktį laikytinas veiksminga teisine gynyba pagal [Chartijos] 47 straipsnį toliau nurodytomis aplinkybėmis:
 - valstybė narė sprendimo motyvuose tik nurodė: „Vienoje ar keliose valstybėse narėse Jūs laikomas keliančiu grėsmę vienos ar kelių valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui, visuomenės sveikatai, kaip nurodyta Šengeno sienų kodekso 2 straipsnio 19 punkte ir (arba) 21 punkte, arba [jų] tarptautiniams santykiams“;
 - nei sprendime, nei vykstant skundų nagrinėjimo procedūrai valstybė narė nenurodo, koku konkrečiu pagrindu ar kokiais konkrečiais pagrindais iš keturių Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktyje nurodytųjų yra remiamasi,
 - vykstant skundų nagrinėjimo procedūrai valstybė narė nepateikia nei išsamesnės informacijos, nei išsamesnių motyvų dėl pagrindo ir (arba) pagrindų, kuriais pagrįsti kitos valstybės narės (arba kitų valstybių narių) prieštaravimai, turinio?

2. Ar pirmajame klausime aprašytomis aplinkybėmis užtikrinama teisė į gerą administravimą pagal Chartijos 41 straipsnį, pirmiausia atsižvelgiant į administracijos pareigą motyvuoti savo sprendimus?
3. a) Ar atsakymas į pirmąjį ir antrąjį klausimus būtų kitoks, jei valstybė narė galutiniam sprendime dėl vizos nurodytų faktiškai esamą ir pakankamai išsamiai aprašytą teisių gynimo priemonės galimybę kitoje valstybėje narėje dėl konkrečiai nurodytos kompetentingos tos kitos valstybės narės (arba tų kitų valstybių narių), kuri (kurios) pateikė Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktyje nurodytus prieštaravimus, institucijos ir pagrindas atsisakyti išduoti vizą gali būti išnagrinėtas taikant šią teisių gynimo priemonę?
b) Ar norint gauti teigiamą atsakymą į pirmąjį klausimą, siejamą su [trečiojo klausimo a punktu], būtina, kad sprendimo priėmimas per skundų nagrinėjimo procedūrą, vykdomą valstybėje narėje, priėmusioje galutinį sprendimą, ir prieš šią valstybę, būtų atidėtas tol, kol prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo turės galimybę pasinaudoti teisių gynimo priemone kitoje valstybėje narėje (arba kitose valstybėse narėse) ir, jei prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo ja pasinaudoja, kol bus priimtas (galutinis) sprendimas, susijęs su šia teisių gynimo priemone?
4. Ar įtakos atsakymams į klausimus turi tai, ar (institucijai) valstybėje narėje (arba valstybėse narėse), kuri (arba kurios) pateikė prieštaravimų (arba turi jų) dėl vizos išdavimo, vykstant skundų nagrinėjimo procedūrai dėl galutinio sprendimo dėl prašymo išduoti vizą gali būti suteikta galimybė veikti kaip antrai priešingai proceso šaliai, o ji, turėdama tokį procesinį statusą, galėtų paaiškinti, kokiu pagrindu ar pagrindais remdamasi ji pateikė prieštaravimus?*

31 Dėl sveikatos krizės, susijusios su koronaviruso plitimu, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) 2020 m. balandžio 28 d. nusprendė atšaukti šiose bylose iš pradžių numatytą teismo posėdį ir klausimus, kurie buvo pateikti šalims ir suinteresuotiesiems asmenims, nurodytiems Europos Sąjungos Teisingumo Teismo statuto 23 straipsnyje ir pateikusiems rašytines pastabas, pakeitė klausimais, į kuriuos turi būti atsakyta raštu. R. N. N. S., K. A., Nyderlandų, Vokietijos ir Lenkijos vyriausybės, taip pat Europos Komisija pateikė Teisingumo Teismui atsakymus į šiuos klausimus.

Dėl prejudicinių klausimų

- 32 Savo klausimais, kuriuos reikia nagrinėti kartu, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas iš esmės siekia išsiaiškinti, ar Vizų kodekso 32 straipsnio 2 ir 3 dalys, siejamos su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinamos taip, kad, viena vertus, jose reikalaujama, kad valstybė narė, pagal šio kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktį priėmusi galutinį sprendimą atsisakyti išduoti vizą dėl to, kad kita valstybė narė pareiškė prieštaravimą vizos išdavimui, šiame sprendime nurodytų tokį prieštaravimą pareiškusią valstybę narę, konkretų šiuo prieštaravimu grindžiamą atsisakymo pagrindą ir teisių gynimo priemones, kurių galima imtis dėl minėto prieštaravimo, ir, kita vertus, kai dėl to paties sprendimo, remiantis to paties kodekso 32 straipsnio 3 dalimi, pateikiamas skundas, tą sprendimą priėmusios valstybės narės teismai turi galėti kitos valstybės narės pareikšto prieštaravimo vizos išdavimui teisėtumą nagrinėti iš esmės.
- 33 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad Chartijos 41 straipsnis, kurį nurodė prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, nėra reikšmingas siekiant tam teismui pateikti paaiškinimų dėl pagrindinės bylos. Iš šio straipsnio teksto aiškiai matyti, kad ji skirta ne valstybėms narėms, o tik Sąjungos institucijoms, įstaigoms ir organams (šiuo klausimu žr. 2020 m. kovo 26 d. Sprendimo *Hungeod ir kt.*, C-496/18 ir C-497/18, EU:C:2020:240, 63 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).
- 34 Tačiau, kadangi prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, be kita ko, kelia klausimą dėl motyvavimo, kuris turi būti pateiktas kartu su galutiniu sprendimu atsisakyti išduoti vizą remiantis Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunkčiu, apimties, reikia priminti, kad Chartijos 41 straipsnis atspindi bendrąjį Sąjungos teisės principą, taikytiną valstybėms narėms, kai jos įgyvendina

šià teisę; pagal šį principà teisė į gerà administravimą apima ir administracijos pareigà motyvuoti savo sprendimus (šiuo klausimu žr. 2019 m. gegužės 8 d. Sprendimo *PI*, C-230/18, EU:C:2019:383, 57 punktà ir nurodytà jurisprudencijà).

- 35 Siekiant atsakyti į pateiktus klausimus reikia pažymėti, kad Vizų kodekse nustatyta sistema reikalaujama suderinti vienodų vizų išdavimo sąlygas, dėl ko atsisakymo išduoti tokias vizas pagrindai valstybėse narėse nesiskiria, o tai reiškia, kad kompetentingos valstybių narių valdžios institucijos negali atsisakyti išduoti vienodos vizos remdamosi kitu pagrindu, nei numatyti šiame kodekse (šiuo klausimu žr. 2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Koushkaki*, C-84/12, EU:C:2013:862, 45 ir 47 punktus).
- 36 Pagal Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktį atsisakoma išduoti vizà, jei prašymà pateikęs asmuo laikomas keliančiu grėsmę kurios nors valstybės narės viešajai tvarkai, vidaus saugumui ar visuomenės sveikatai, kaip tai suprantama pagal Šengeno sienų kodekso 2 straipsnio 21 punktà, arba jos tarptautiniams santykiams, visų pirma kai valstybių narių nacionaliniuose registruose buvo paskelbtas perspėjimas neleisti atvykti dėl tų pačių priežasčių. Iš pačios šios nuostatos formuluotės, kurioje nurodyta grėsmė kuriai nors valstybei narei, matyti, kad tokios grėsmės buvimas yra atsisakymo išduoti vizà pagrindas, neatsižvelgiant į tai, ar ji susijusi su kompetentingo konsulato valstybe nare ar su kita valstybe nare.
- 37 Tikrindamas, ar prašymà pateikęs asmuo atitinka atvykimo sąlygas, kompetentingas konsulas, be kita ko, turi pagal šio kodekso 21 straipsnio 3 dalies d punktà patikrinti, ar šis asmuo nėra laikomas keliančiu tokià grėsmę, visų pirma ar valstybių narių nacionaliniuose registruose nebuvo paskelbtas perspėjimas neleisti jam atvykti dėl tų pačių priežasčių. Šiuo tikslu prašymà išduoti vizà nagrinėjančioms valstybės narės centrinėmis valdžios institucijoms taip pat gali tekti konsultuotis su kitų valstybių narių centrinėmis valdžios institucijomis vykstant minėto kodekso 22 straipsnio 1 ir 2 dalyse aprašyti išankstinio konsultavimosi procedūrai, kad prireikus jos galėtų pareikšti prieštaravimus vizos išdavimui dėl tų pačių priežasčių.
- 38 Pagal Vizų kodekso 32 straipsnio 2 dalį apie sprendimą atsisakyti išduoti vizà ir jį pagrindžiančias priežastis prašymà išduoti vizà pateikusiam asmeniui pranešama naudojant standartinę formà. Kaip matyti iš šio sprendimo 9 punkto, standartinėje formoje yra vienuolika langelių, kurių kiekvienas atitinka vienà ar daugiau šiame kodekse numatytų atsisakymo išduoti vizà, jos panaikinimo ar atšaukimo pagrindų ir kuriuos kompetentingos nacionalinės valdžios institucijos pažymi pranešdamos prašymà išduoti vizà pateikusiam asmeniui apie jam nepalankaus sprendimo atsisakyti išduoti vizà motyvus.
- 39 Kalbant konkrečiai, šeštajame standartinės formos langelyje nurodyta, kad „viena ar kelios valstybės narės <...> laiko“ prašymà pateikusį asmenį keliančiu grėsmę dėl vieno iš Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktyje nurodytų atsisakymo pagrindų. Nors šio langelio motyvų formuluotėje nenumatyta galimybė kompetentingai nacionalinės valdžios institucijai nurodyti valstybę narę, kuri pareiškė prieštaravimą vizos išdavimui, ar išsamiau motyvuoti savo sprendimą, be kita ko, iš visų šioje nuostatoje nediferencijuojant numatytų priežasčių nurodant konkrečią šį sprendimą pateisinančią priežastį, ši institucija vis dėlto gali pateikti tokius paaiškinimus standartinės formos skirsnyje „Pastabos“.
- 40 Pagal Vizų kodekso 32 straipsnio 3 dalį prašymà išduoti vizà pateikę asmenys, kuriems buvo atsisakyta išduoti vizà, dėl tokio sprendimo gali pateikti skundà; toks skundas turi būti paduodamas prieš valstybę narę, kuri priėmė galutinį sprendimą dėl prašymo išduoti vizà, ir pagal tos valstybės narės teisės aktus.
- 41 Teisingumo Teismas yra nusprendęs, kad Vizų kodekso nuostatos, įskaitant teisę pateikti skundà, numatytà šio kodekso 32 straipsnio 3 dalyje, turi būti aiškinamos, kaip matyti iš minėto kodekso 29 konstatuojamosios dalies, paisant pagrindinių teisių ir principų, pripažintų Chartijoje, kuri yra taikytina, kai valstybė narė priima sprendimą atsisakyti išduoti vizà pagal to paties kodekso

32 straipsnio 1 dalį (šiuo klausimu žr. 2017 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *El Hassani*, C-403/16, EU:C:2017:960, 32 ir 37 punktus, taip pat 2019 m. liepos 29 d. Sprendimo *Vethanayagam ir kt.*, C-680/17, EU:C:2019:627, 79 punktą).

- 42 Taigi Vizų kodekso 32 straipsnio 3 dalyje numatyto skundo požymiai turi būti nustatyti atsižvelgiant į Chartijos 47 straipsnį, pagal kurį kiekvienas asmuo, kurio teisės ir laisvės, garantuojamos Sąjungos teisės, yra pažeistos, turi teisę į veiksmingą jų gynybą teisme tame straipsnyje nustatytais sąlygomis.
- 43 Iš suformuotos jurisprudencijos matyti, kad dėl Chartijos 47 straipsnyje garantuojamos teisminės kontrolės veiksmingumo reikalaujama, kad atitinkamas asmuo galėtų sužinoti dėl jo priimto sprendimo motyvus arba perskaitęs patį sprendimą, arba jo prašymu pranešus jam šiuos motyvus, neribojant kompetentingo teismo įgaliojimų reikalauti iš atitinkamos institucijos juos pranešti, tam, kad jis galėtų ginti savo teises geriausiomis įmanomomis sąlygomis ir žinodamas visas aplinkybes nuspręsti, ar tikslinga kreiptis į kompetentingą teismą, taip pat siekiant, kad šis atliktų visišką atitinkamo nacionalinio sprendimo teisėtumo kontrolę (šiuo klausimu žr. 1987 m. spalio 15 d. Sprendimo *Heylens ir kt.*, 222/86, EU:C:1987:442, 15 punktą ir 2013 m. birželio 4 d. Sprendimo *ZZ*, C-300/11, EU:C:2013:363, 53 punktą).
- 44 Nagrinėjama atveju iš Teisingumo Teismo turimos bylų medžiagos matyti, kad, Vengrijai ir Vokietijos Federacinei Respublikai pareiškus prieštaravimus dėl vizų išdavimo atitinkamai R. N. N. S. ir K. A., ministras atmetė jų prašymus išduoti vizą remdamasis Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunkčiu. Ministras šiuos sprendimus dėl atsisakymo pagrindė naudodamas tipinę formą, joje pažymėjo šeštąjį langelį, kuriame nurodytos iš anksto nustatytos priežastys, pagal kurias viena ar kelios valstybės narės prašymą pateikusį asmenį laiko keliančiu grėsmę vienos ar kelių valstybių narių viešajai tvarkai, vidaus saugumui ar visuomenės sveikatai, kaip tai suprantama pagal Šengeno sienų kodekso 2 straipsnio 21 punktą, arba jų tarptautiniams santykiams.
- 45 Atsižvelgiant į šio sprendimo 34 ir 43 punktuose nurodytą jurisprudenciją, reikia pažymėti, kad pagal Chartijos 47 straipsnyje įtvirtintą teisę į veiksmingą teisinę gynybą reikalaujama, kad prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo, kuriam atsisakyta išduoti vizą dėl valstybės narės prieštaravimo, pareikšto dėl vienos iš Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktyje nurodytų priežasčių, galėtų žinoti konkrečią atsisakymo priežastį, kuria grindžiamas tas sprendimas, ir valstybę narę, kuri pareiškė prieštaravimą šio dokumento išdavimui.
- 46 Todėl, net jei, kaip matyti iš šio sprendimo 39 punkto, priežastys, atitinkančios šeštąjį standartinės formos langelį, yra iš anksto nustatytos, kompetentinga nacionalinė valdžios institucija, taikydama Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktyje numatytą atsisakymo pagrindą, standartinės formos skirsnyje „Pastabos“ turi nurodyti valstybę narę ar valstybes nares, pareiškusias prieštaravimą vizos išdavimui, ir konkretų šiuo prieštaravimu grindžiamą atsisakymo pagrindą, prireikus kartu išdėstydamą to prieštaravimo priežasčių esmę.
- 47 Be to, kaip savo išvados 87 punkte pažymėjo generalinis advokatas, 2019 m. birželio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/1155, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas Nr. 810/2009 (OL L 188, 2019, p. 25), numatyta nauja standartinė forma, kuria kompetentingos valdžios institucijos turi remtis grįsdamos sprendimus atsisakyti išduoti vizą ir kurioje įvairūs Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktyje nurodyti atsisakymo pagrindai nuo šiol yra atskirti.
- 48 Dėl teisminės kontrolės apimties nagrinėjant Vizų kodekso 32 straipsnio 3 dalyje numatytą skundą reikia priminti, kad valstybėms narėms vykdant pareigą užtikrinti teisę į veiksmingą teisinę gynybą, kaip tai suprantama pagal Chartijos 47 straipsnį, dėl sprendimo atsisakyti išduoti vizą reikalaujama, kad šio sprendimo teisminė kontrolė nebūtų apribota formaliu Vizų kodekso 32 straipsnio 1 dalyje

numatytų pagrindų nagrinėjimu. Taigi ši kontrolė turi apimti ir minėto sprendimo teisėtumą, atsižvelgiant į visas faktines ir teises bylos aplinkybes, kuriomis kompetentinga nacionalinė valdžios institucija jį pagrindė.

- 49 Nagrinėdamos prašymus išduoti vizą, nacionalinės valdžios institucijos turi plačią diskreciją, kiek tai susiję su Vizų kodekse nurodytų atsisakymo pagrindų taikymo sąlygomis ir reikšmingų faktinių aplinkybių vertinimu (šiuo klausimu žr. 2013 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Koushkaki*, C-84/12, EU:C:2013:862, 60 punktą ir 2017 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *El Hassani*, C-403/16, EU:C:2017:960, 36 punktą). Todėl atliekant šios diskrecijos teisminę kontrolę turi būti patikrinta tik tai, ar ginčijamas sprendimas grindžiamas pakankamai svariais faktais, ir įsitikinta, kad jame nepadaryta akivaizdžios klaidos (pagal analogiją žr. 2017 m. balandžio 4 d. Sprendimo *Fahimian*, C-544/15, EU:C:2017:255, 45 ir 46 punktus).
- 50 Vis dėlto reikia atskirti, viena vertus, valstybės narės, kuri priėmė galutinį sprendimą atsisakyti išduoti vizą, teismų atliekamą kontrolę, kurios tikslas – išnagrinėti šio sprendimo teisėtumą pagal Vizų kodekso 32 straipsnio 3 dalį, ir, kita vertus, kitos valstybės narės pareikšto prieštaravimo vizos išdavimui pagrįstumo kontrolę vykstant šio kodekso 22 straipsnyje numatyti išankstinio konsultavimosi procedūrai (šią kontrolę turi atlikti tos kitos valstybės narės ar tų kitų valstybių narių teismai).
- 51 Valstybės narės, kuri priėmė galutinį sprendimą atsisakyti išduoti vizą dėl to, kad kita valstybė narė ar kelios kitos valstybės narės pareiškė prieštaravimą šio dokumento išdavimui, teismai turi turėti galimybę įsitikinti, kad Vizų kodekso 22 straipsnyje aprašyta išankstinio konsultavimosi su kitų valstybių narių centrinėmis valdžios institucijomis procedūra buvo taikoma teisingai, ypač patikrinti, ar prašymą pateikęs asmuo buvo teisingai identifikuotas kaip nurodytas atitinkamame prieštaravime, ir kad tuo atveju laikytasi procedūrinių garantijų, kaip antai šio sprendimo 46 punkte nurodytos pareigos motyvuoti.
- 52 Tačiau šie teismai negali tikrinti valstybės narės pareikšto prieštaravimo vizos išdavimui teisėtumo iš esmės. Kad atitinkamas prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo galėtų pasinaudoti teise apskūsti tokį prieštaravimą pagal Chartijos 47 straipsnį, valstybės narės, kuri priėmė galutinį sprendimą atsisakyti išduoti vizą, kompetentingos valdžios institucijos turi nurodyti valdžios instituciją, į kurią prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo gali kreiptis, kad sužinotų šiuo tikslu galimas teisių gynimo priemonės toje kitoje valstybėje narėje.
- 53 Be to, reikia pažymėti, kad Sąjungos teisės aktų leidėjas leido valstybėms narėms apsispręsti dėl teisių gynimo priemonių, kuriomis gali naudotis prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo, pobūdžio ir konkrečios jos reglamentuojančios tvarkos, tačiau su sąlyga, kad jos laikysis lygiavertiškumo ir veiksmingumo principų (šiuo klausimu žr. 2017 m. gruodžio 13 d. Sprendimo *El Hassani*, C-403/16, EU:C:2017:960, 25 ir 26 punktus).
- 54 Taigi valstybė narė, kuri priima galutinį sprendimą atsisakyti išduoti vizą, turi numatyti procedūras taisykles, padedančias užtikrinti prašymus išduoti vizą pateikiančių asmenų teises į gynybą ir teises į veiksmingą teisinę gynybą paisymą, kaip antai prašymą valstybių narių, pareiškusių prieštaravimą vizos išdavimui, kompetentingoms valdžios institucijoms suteikti informacijos, galimybę šiems asmenims įstoti į pagal Vizų kodekso 32 straipsnio 3 dalį pradėtą apskundimo procedūrą ar bet kokią kitą mechanizmą, užtikrinantį, kad šių prašymą pateikusių asmenų skundas negali būti galutinai atmestas jiems nesuteikus konkrečios galimybės pasinaudoti savo teisėmis.
- 55 Bet kuriuo atveju reikia pridurti, kad atitinkama valstybė narė pagal Vizų kodekso 25 straipsnį gali išduoti riboto teritorinio galiojimo vizą.

- 56 Atsižvelgiant į visa tai, kas išdėstyta, į pateiktus prejudicinius klausimus reikia atsakyti: Vizų kodekso 32 straipsnio 2 ir 3 dalys, siejamos su Chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinamos taip, kad, viena vertus, jose reikalaujama, kad valstybė narė, pagal šio kodekso 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktį priėmusi galutinį sprendimą atsisakyti išduoti vizą dėl to, kad kita valstybė narė pareiškė prieštaravimą vizos išdavimui, šiame sprendime nurodytų tokių prieštaravimą pareiškusių valstybę narę, konkretų šiuo prieštaravimu grindžiamą atsisakymo pagrindą, prireikus kartu išdėstydamą to prieštaravimo priežasčių esmę, ir valdžios instituciją, į kurią prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo gali kreiptis, kad sužinotų galimas teisių gynimo priemonės toje kitoje valstybėje narėje, ir, kita vertus, kai dėl to paties sprendimo, remiantis to paties kodekso 32 straipsnio 3 dalimi, pateikiamas skundas, tą sprendimą priėmusios valstybės narės teismai negali kitos valstybės narės pareikšto prieštaravimo vizos išdavimui teisėtumo nagrinėti iš esmės.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

- 57 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymus priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti tas teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teismui, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (didžioji kolegija) nusprendžia:

2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 810/2009, nustatančio Bendrijos vizų kodeksą, iš dalies pakeisto 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 610/2013, 32 straipsnio 2 ir 3 dalys, siejamos su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinamos taip, kad, viena vertus, jose reikalaujama, kad valstybė narė, pagal Reglamento Nr. 810/2009, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 610/2013, 32 straipsnio 1 dalies a punkto vi papunktį priėmusi galutinį sprendimą atsisakyti išduoti vizą dėl to, kad kita valstybė narė pareiškė prieštaravimą vizos išdavimui, šiame sprendime nurodytų tokių prieštaravimą pareiškusių valstybę narę, konkretų šiuo prieštaravimu grindžiamą atsisakymo pagrindą, prireikus kartu išdėstydamą to prieštaravimo priežasčių esmę, ir valdžios instituciją, į kurią prašymą išduoti vizą pateikęs asmuo gali kreiptis, kad sužinotų galimas teisių gynimo priemonės toje kitoje valstybėje narėje, ir, kita vertus, kai dėl to paties sprendimo, remiantis Reglamento Nr. 810/2009, iš dalies pakeisto Reglamentu Nr. 610/2013, 32 straipsnio 3 dalimi, pateikiamas skundas, tą sprendimą priėmusios valstybės narės teismai negali kitos valstybės narės pareikšto prieštaravimo vizos išdavimui teisėtumo nagrinėti iš esmės.

Parašai.